

Тернопільська обласна Рада
Управління освіти і науки Тернопільської обласної державної адміністрації
Кременецька обласна гуманітарно-педагогічна академія
ім. Тараса Шевченка
Гуманітарно-технологічний факультет
Кафедра історії та методики навчання

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЯ УКРАЇНИ ТА УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

спеціальність 053 Психологія

за освітньо-професійною програмою Психологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Історія України та української культури» для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.

Укладач: Стронський Генріх Йосипович, професор кафедри історії та методики навчання, доктор історичних наук, професор.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри

Протокол № 1 від 31 серпня 2021 р.

Завідувач кафедри

І.Б.Скакальська

1. Вступ

Анотація: Історія України та української культури – посідає важливе місце в загальній структурно-логічній схемі підготовки кваліфікованих спеціалістів та вихованні у них громадянської та патріотичної позиції, поваги до інших народів світу.

Ключові слова: східні слов'яни, Київська Русь, Галицько-Володимирське князівство, козацтво, православ'я, Гетьманщина, Українська Народна Республіка, українізація, колективізація, Голодомор, репресії, дисиденство, застій, русифікація, незалежність, російська агресія, матеріальна і духовна культура, усна народна творчість, християнство, архітектура мистецтво, живопис, освіта, фрески, ікона, колегії, полемічна література, козацьке бароко, садово-паркова архітектура, Пінзель, романтизм, реалізм, модернізм, соцреалізм, конструктивізм, розстріляне відродження, русифікація, масова культура.

2. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань: 05 Соціальні та поведінкові науки Спеціальність: 053 Психологія Освітньо-професійна програма: Психологія Освітній рівень: перший (бакалаврський)		
Модулів – 2		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1	1
Індивідуальне науково-дослідне завдання		Семестр	
Загальна кількість годин - 120		2	2
		Лекції	
		26	8
		Семінарські	
		28	6
		Лабораторні	
		-	-
		Самостійна робота	
		66	106
	Індивідуальні завдання:		
	Вид контролю: залік		

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи:

для денної форми навчання – 45%/55%;

для заочної форми навчання – 12%/88%.

3. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу ознайомити з вузловими подіями історичного минулого українського народу, прослідкувати зародження й трансформації української національної та державної ідеї, максимально сприяти формуванню у студентів патріотичних почуттів, культури інтелігентних людей громадянського суспільства та сприяти розумінню причетності кожного до розбудови сучасного і майбутнього нашої держави

Завдання:

- на основі широкого залучення джерел та наукової літератури закріпити та поглибити у студентів здобути ними в середніх навчальних закладах знання про історичний поступ України, народів (племен, етносів), які мешкали в різний час на її території, показати цей процес у діалектичній єдності загального й особливого;
- навчити студентів працювати з історичними джерелами та спеціальною історичною літературою. Привити їм уміння правильно оформляти методологічний і технічний інструментарій наукових досліджень;
- сприяти виробленню наукового бачення суспільних явищ, подій, тенденцій минулого та сучасного, вмінню трактувати їх з позицій наукових принципів історизму, об'єктивності, всебічності, логічності та робити порівняльний аналіз подібних процесів у різних країнах, визначаючи загальне та відмінне;
- належну увагу приділити трактуванню історичних фактів з позицій принципів історизму, об'єктивності, всебічності, логічності;
- в лекційному курсі та на семінарських заняттях постійно використовувати виховні моменти, прививаючи студентам повагу до історичного минулого свого народу, стимулюючи у них прагнення бути свідомими громадянами своєї держави;
- проаналізувати та висвітлити розвиток сучасної української культури через ретроспективну історичну призму;
- визначити особливості історичного розвитку української культури протягом століть.

4. Професійні компетентності, на формування яких спрямована навчальна дисципліна:

Загальні компетентності:

- ЗК1.** Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК3.** Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК4.** Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- ЗК5.** Здатність бути критичним і самокритичним.
- ЗК6.** Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК7.** Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК10.** Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні;
- ЗК11.** Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні компетентності:

СК7. Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації.

СК11. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку.

Програмні результати навчання:

ПР3. Здійснювати пошук інформації з різних джерел, у т. ч. з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, для вирішення професійних завдань.

ПР4. Обґрунтовувати власну позицію, робити самостійні висновки за результатами власних досліджень і аналізу літературних джерел.

ПР8. Презентувати результати власних досліджень усно / письмово для фахівців і нефахівців.

ПР10. Формулювати думку логічно, доступно, дискутувати, обстоювати власну позицію, модифікувати висловлювання відповідно до культуральних особливостей співрозмовника.

ПР13. Взаємодіяти, вступати у комунікацію, бути зрозумілим, толерантно ставитися до осіб, що мають інші культуральні чи гендерно-вікові відмінності, а також до осіб з особливими потребами.

ПР17. Демонструвати соціально відповідальну та свідому поведінку, слідувати гуманістичним та демократичним цінностям у професійній та громадській діяльності.

5. Зміст курсу «Історія України та української культури»

Змістовий модуль 1

Тема 1. Вступ. Українські землі від найдавніших часів до середини XIII століття

“Історія України” як навчальна дисципліна вищої школи України. Державоутворення на українських землях до IX ст. Україна і Степ. Анти. Специфіка становлення державного (цивілізованого) життя на українських просторах. Витоки ш риси української культури.

Історичні передумови утворення держави Русь. Внутрішній устрій Русі (України) та його еволюція в IX-XIII ст. Хрещення Русі. Господарство Русі. Соціальна структура руського (українського) суспільства IX – першої половини XIV ст. Місце держави Русь в історії України та Східної Європи: міфи і наукові версії. Галицько-Волинське князівство. Втручання в галицькі справи Польщі та Угорщини. Правління Данила Галицького. Стосунки з Західною Європою і папою римським. Боротьба з Золотою ордою. Розвиток ремесел і торгівлі. Містобудування. Заснування Львова і перетворення його в центр Галицької землі. Утворення Галицької митрополії (1301). Причини загибелі Галицько-Волинського князівства. Значення і місце його в історії України.

Монгольське нашествя і його наслідки. Політична і військова організація монголів. Битва на р. Калці (1223). Новий похід монголів на Русь. Здобуття Києва та інших східнослов'янських міст. Причини перемог монгольського війська і поразок удільних князівств. Особливості окупаційної політики монголів на руських землях. Система надання ярликів і збору данини. Монголи і православна церква. Наслідки монгольського нашествия. Досягнення культури періоду Київської Русі і Галицько-Волинського князівства.

Тема 2. Українські землі в складі Великого князівства Литовського і Речі Посполитої (XIV- середина XVII ст.)

Політика литовських князів на українських землях. Україна – об'єкт територіальних суперечок ВКЛ, Корони польської, Московського князівства. Поступове зближення Литви з Польщею і наслідки цього процесу для України.

Соціально-економічний розвиток українських земель у XIV-XVI ст. Розвиток сільського господарства, ремесел, торгівлі. Міста і міське самоуправління. Поширення панщинно-філяркового господарства.

Політичний статус українських земель у складі ВКЛ. «Русько-Литовська держава». Посилення польсько-католицького впливу на Україну. Люблінська унія 1569 р. та утворення Речі Посполитої. Політичне становище українських земель у складі Польської держави. Берестейський собор 1596 р. та проголошення церковної унії. Масова денационалізація української знаті і зростання ролі та значення дрібної шляхти, міщанства, козацтва.

Соціально-економічне становище українських земель у складі РП та конфесійні конверсії. Колонізація південноукраїнських земель, її хід та наслідки. Проблема «культуртрегерської ролі» Польщі в освоєнні «Дикого степу». Друге видання кріпосного права і розвиток панщинно-фільваркового господарства. Категорії феодално-залежного селянства. Єврейське питання, його суть. Ремесла і промисли. Цехи і поява підприємств мануфактурного типу. Торгівля. Міста. Магдебурзьке право. Розвиток культурного життя наприкінці 14 – 16 ст. Європейські впливи. Розвиток освіти на українських землях: православні та католицькі школи; початки книгодрукування.

Тема 3. Розвиток української культури у кінець XVI – 18 ст.

Релігійне протистояння. Берестейська Унія. Наступ католицизму. Полемічна література. Розквіт Київського православ'я. Петро Могила. Структура Києво-Могилянської академії; виховні принципи та навчальний процес в академії; міжнародні зв'язки академії з Московською державою, Валахією, Молдовою, Сербією та іншими державами; особливості козацького літописання; особливості архітектури козацької доби: українське бароко; театральне та образотворче мистецтво в Україні; освіта та література; архітектура та образотворче мистецтво; музичне життя в Україні. Роль І. Мазепи та П. Могили у становленні культури. Філософ Г.Сковорода. Іоан-Георг Пінзель.

Тема 4. Національно-визвольна війна середини XVII ст. Українська козацька держава в добу Руїни

Козацтво як історичний феномен (кінець XV-XVI ст.): чисельність, розселення, соціальні функції. Боротьба козацтва проти турецько-татарської агресії. Запорізька Січ як військово-політичне (державне) утворення. Видатні діячі козацького руху. Роль козацтва у боротьбі проти польсько-шляхетської та римо-католицької (уніатської) експансії. П. Сагайдачний. Посилення боротьби проти національного та релігійного гноблення в першій половині XVII ст.

Характеристика особливостей причин, передумов, рушійних сил та характеру постання (війни, революції). Козацька держава Б.Хмельницького. Ліквідація старих структур державної влади і організація нових. Територіальний і адміністративно-військовий поділ України. Центральні і місцеві органи влади. Налагодження дипломатичної служби. Стосунки з сусідніми державами. Міжнародні (геополітичні умови) існування Гетьманщини. Переяславська угода 1654 р. у контексті історичних реалій середини XVII ст., її вплив на подальшу історію України. Історичне значення Національно-визвольної революції середини XVII ст.

Руїна (1657–1687 рр.). Причини Руїни. Українські гетьмани в боротьбі за владу. Українська (козацько-старшинська) еліта, вплив її політики на перебіг подій в Україні у другій половині XVII ст. Фактичний розкол України на Лівобережну і Правобережну. Особливості розвитку регіонів.

Правобережжя в добу Руїни. Боротьба з претендентами на гетьманську булаву. Визнання протекторату Туреччини над Україною (1669). Перемога під Батогом і другий похід у Галичину (1672). Бучацька угода і її наслідки для України. Турецька окупація Правобережжя і масове обезлюднення цих земель.

Лівобережжя в добу Руїни. Скасування автономії української православної церкви (1685). «Вічний мир» (1686) і формування анти турецької коаліції. Козацькі літописи.

Тема 5. Українські землі у ХУІІІ ст.

Постать гетьмана І. Мазепи в інтерпретації сучасних українських та зарубіжних істориків. Україна на початковому етапі Північної війни. Похід Карла XII на Україну і відкритий перехід Мазепи на його сторону. Оборона і падіння Батурина. Полтавська катастрофа. Смерть І. Мазепи і зародження «мазепинства».

«Великий вигнанець» П. Орлик (1710-1742). Бендерська конституція 1710 р., її основні положення і значення.

Україна за правління І. Скоропадського, П. Полуботка, Д. Апостола, К. Розумовського. Ліквідація козацьких традицій (процес інкорпорації, його наслідки). Трагічна доля останнього кошового Запорізької Січі П. Калнишевського. Основні причини поразки українських змагань другої половини ХVІІ – початку ХVІІІ ст. Наслідки та значення цієї боротьби.

Геополітичні зміни в Східній Європі в другій половині ХVІІІ ст. Українські землі в складі Російської та Австрійської імперій: порівняльна характеристика. Другий кріпосницький ренесанс в Україні (політика Катерини ІІ). Український народ у колоніальному та кріпосницькому ярмі.

Тема 6. Політичний і соціально-економічний розвиток українських земель у ХІХ-початку ХХ ст.

Характеристика основних теоретичних положень (традиційне суспільство, доіндустріальне суспільство, капіталізм, індустріальний капіталізм тощо).

Кріпосницька система в Україні як результат тривалого історичного розвитку. Причини, сутність та особливості реформ в різних регіонах України. Історичне значення скасування кріпосного права (1848, 1861 рр.). Специфіка переходу українського загалу до індустріального суспільства. Промисловий переворот, індустріалізація в Україні. Розвиток транспортних зв'язків і торгівлі. Міста. Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель. Українське суспільство на початку ХХ ст.: соціокультурна характеристика.

Національно-визвольний рух на території Західної України і Наддніпрянщини: національна єдність та регіональні особливості. Кирило-Мефодієвське братство. Зв'язки Т. Шевченка з його членами. Розгром товариства і розправа над учасниками його зібрань. Польське повстання 1863 р. і українське населення Правобережжя. Початки громадського руху в Україні. Громадський соціалізм. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях. Зв'язки Західної України зі Східною в першій половині ХІХ ст. Український національно-визвольний рух у другій половині ХІХ – на початку ХХ ст. Налагодження зв'язків прогресивної частини західноукраїнської молоді з представниками Наддніпрянської України. Громадсько-політична діяльність І. Франка, М. Павлика, О. Терлецького. Перетворення Східної Галичини в «Український П'ємонт». Політичні партії. Ліберальний націоналізм як теорія боротьби за інтереси народу. Початки інтегрального націоналізму. М. Міхновський. Українське питання напередодні Першої світової війни. УСС. Перша світова війна і завдання національного визволення України.

Тема 7. Українське національно-культурне відродження у 19 ст.

Початок формування сучасної української модерної нації. Поняття «епоха модерності». Особливості «культурологічного», «виробничого» та «формаційного» тлумачення.

Становище української культури та науки в 19 ст.: організація науково-мистецьких товариств; культурно-освітні заклади та їх роль у розвитку культури: реформа освіти: недільні школи, клубні заклади та бібліотеки в Україні, «Просвіти» та їх роль у культурному процесі; розвиток музичного та образотворчого мистецтва; література; архітектура тощо. Феномен Тараса Шевченка і Миколи Гоголя. «Основа» і українська

група в Петербурзі. Валуєвський циркуляр 1863 р. та його наслідки. Емський указ 1876 р. і репресії проти українства. Розвиток української культури на західноукраїнських землях. НТШ у Львові. М.Грушевський і І.Франко.

Змістовий модуль 2

Тема 8. Українська революція (1917–1921 рр.)

Україна на початку 1917 р. Перша світова війна та Лютнева революція в Російській імперії як передумови визрівання Української революції. УСДРП, УПСР, УДХП, УПСС та ін. українські політичні партії та їхнє ставлення до українського питання. Створення органів Центральної Ради і рад робітничих і солдатських депутатів на місцях. Обрання М.Грушевського головою Центральної Ради. Неоднозначна оцінка його ролі й діяльності на цьому посту.

Відродження української преси, культурно-освітніх товариств. Діяльність земств. Проблема нацменшостей в Україні. Політика Центральної ради в I, II, III Універсалах. Особливості соціальної, економічної, національної, релігійної та культурно-освітньої політики Центральної Ради. Боротьба за впливи на місцях між представниками Центральної Ради, Тимчасового уряду і рад робітничих і солдатських депутатів. Ускладнення соціально-економічного і політичного становища в Україні влітку-восени 1917 р. Загострення міжнаціональних протиріч.

Проголошення УНР. Відносини з більшовиками. Ультиматум Раднаркому. УНР у першій війні проти радянської Росії. IV Універсал. Зовнішня політика Центральної ради. Місце Центральної ради в українській історії. Квітневий 1918 р. переворот. Українська держава, її політичний устрій. Гетьман П. Скоропадський та його політика. Особливості внутрішньої і зовнішньої політики Гетьманату. Його залежність від німецьких окупаційних властей. Здобутки в галузі освіти, науки, культури, господарського відродження. Церковне питання. Підготовка і початок проведення військової реформи. Здобутки та прорахунки гетьманського уряду. Причини невдач П. Скоропадського.

Громадянська війна в Україні. Прихід до влади Директорії. УНР С. Петлюра. Війна УНР проти антиукраїнських сил, її наслідки. Махновщина. Революційні події на території Західної України. ЗУНР. Є. Петрушевич. Україно-польська війна. ЗУНР у міжнародній ізоляції. Акт злуки УНР і ЗУНР. Причини невдач українських національно-визвольних змагань 1917–1921 рр., їхнє історичне значення.

Тема 9. Україна між двома світовими війнами (1921–1939 рр.)

Утвердження комуністичного режиму в Східній Україні. Політико-правовий статус УСРР в складі СРСР. Політика «воєнного комунізму». Голод 1921–1923 рр. на півдні України; його причини і наслідки. Соціально-економічні перетворення в УСРР на основі непу: суть та наслідки. Українізація, національно-культурне відродження 20-х рр.

Курс на соціалістичну перебудову економіки країни, індустріалізацію промисловості та колективізацію сільського господарства. Перехід до адміністративно-командної системи управління економікою. Радянські п'ятирічки – міфи і реальність. Перші наслідки колективізації. Геноцид 1932–1933 рр. і його наслідки.

Утвердження в СРСР одноособової диктатури Й.Сталіна і встановлення культури його особи. Політичні судові процеси серед 30-х рр. і поступова русифікація всіх сфер життя. Конституція УРСР від 30.I.1937 р. «Великий терор» 1937 та наступних років. Його причини, суть, наслідки.

Політико-правовий статус українців у складі Польщі, Румунії, Чехословаччини. Еміграція за океан. Інтегральний націоналізм, його сутність. Д. Донцов. ОУН. Є. Коновалець. Розкол ОУН на ОУН(м) і ОУН(б). Розвиток українського шкільництва і боротьба за нього; церква і українська культура; літературний процес – Б-І.Антонич; Львів, Чернівці як головні осередки культури; С.Крушельницька; НТШ і його досягнення.

Тема 10. Україна в роки другої світової війни (1939–1945 рр.)

Радянсько-німецький договір про дружбу від 28. IX.1939 р. і встановлення державного кордону між СРСР і Німеччиною. Народні збори Західної України 26-28.X.1939 р. і їхні рішення. Нота уряду СРСР керівництву Румунії з вимогою повернути Бессарабію і Північну Буковину. Заняття Червоною армією цих територій (28-30.VI.1940 р.). Бої на території УРСР у 1941-1944 рр. Червоної армії з військами Німеччини і її союзників. Катастрофічні поразки Червоної армії в 1941-1942 рр. та їх причини. Фашистська окупація України. Особливості соціальної, національної, релігійної політики окупаційних властей на українських територіях. Масова депортація українського населення на примусові роботи в Німеччину. Боротьба з підпіллям і репресії проти цивільного населення.

Рух Опору. Радянські партизани і підпільники. Політична діяльність ОУН, бойові дії УПА в умовах окупації. Відступ військ вермахту з України. Стратегічні наступальні операції Радянської армії в 1943–1944 р. Підсумки й уроки Другої світової війни. Українці на фронтах. Втрати української культури. Другої світової війни та їхня участь у русі Опору. Українське питання на Ялтинській конференції (4-11.II.1945 р.). Участь делегації УРСР в конференції Об'єднаних Націй в Сан-Франциско (25.VI.1945 р.).

Тема 11. Повоєнна відбудова і розвиток Радянської України в 1945-1991 рр.

Українці на відбудові народного (державного) та присадибного господарства. Об'єктивні і суб'єктивні труднощі. Голодомор 1946-1947 рр.: причини та наслідки. ОУН, УПА в 1945 – на початку 1950-х рр. Т. Чупринка. С. Бандера. Припинення організованого збройного опору.

Хрущовська «відлига». Непослідовність десталінізації суспільно-політичного життя. Неосталінізм. Діяльність П.Шелеста в Україні. В.Щербицький. Відносини керівництва України з союзним центром. Розбудова військово-промислового комплексу (ВПК). Індустріальна гігантоманія. Посилення бюрократичного централізму. Стан колгоспно-радгоспної системи. Життєвий рівень населення. Поглиблення ідеологізації та денационалізації. Активізація опозиційного руху. Форми діяльності дисидентів. Утворення Української Гельсінської спілки (УГС). Релігійне дисидентство.

Спроби реформування суспільно-політичного життя у період проголошеної М. Горбачовим “перебудови”. Зростання суспільно-політичної активності населення України. Чорнобильська катастрофа. Нові громадські об'єднання та рухи. Початок формування багатопартійності в Україні. Криза в компартії. Проголошення незалежності України. Декларація про державний суверенітет України 16 липня 1990 р. Спроба державного перевороту в Москві і Україна. Акт проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р. Результати референдуму 1 грудня 1991 р. Вибори Президента України. Розпад СРСР. Історичне значення відновлення незалежності України.

Тема 12. Здобуття Україною державної незалежності і її розбудова

Розгортання державотворчих процесів. Становлення владних структур. Законодавча, виконавча і судова влада незалежної України. Воєнна доктрина України. Перегрупування партійно-політичних сил і партійне життя. Економічні проблеми країни. Труднощі формування національної економіки і прорахунки в її реформуванні. Стан виробництва промислової та сільськогосподарської продукції. Аграрна політика. Проблема утвердження приватної власності. Створення національної фінансової системи. Становище у соціальній сфері. Життєвий рівень населення. Екологічні проблеми. Формування громадянського суспільства і політичної нації. Релігія і церква. Міжнаціональні відносини в Україні. Зовнішня політика. Визнання України міжнародним співтовариством.

Основні напрямки зовнішньої політики країни. Участь України в загальноєвропейському процесі. Вступ України до Ради Європи. Відносини з сусідніми державами. Міжнародні торговельні, економічні, та спортивні зв'язки України. Діяльність Верховної Ради України та Президента України. Прийняття Конституції України. Виборча система України. Революційні події в Україні (листопад-грудень 2004 р.) та початок нового етапу демократизації. Зміни до Конституції України. Особливості сучасної політичної системи. Перетворення України у регіонального лідера. Євроінтеграційний зовнішній курс України.

Помаранчева революція та її наслідки. Революція гідності 2013-2014 рр. Захоплення РФ Криму. Крах тзн. «операції Новоросія». АТО на Донбасі.

Тема 13. Українська культура у післявоєнні роки. Здобутки і проблеми української культури у часи незалежності

Стан української культури в період «хрущовської відлиги»; особливості розвитку освіти: вища школа; література, театр та кіно, музика; розвиток архітектури та мистецтва.

Становище української культури у незалежній державі; архітектура та образотворче мистецтво; розвиток музичного та театрального мистецтва; становище українського кінематографу, телебачення, радіо тощо. Проблеми мовно-культурні у різних регіонах. Культурні досягнення української діаспори

Становище української культури у незалежній державі; архітектура та образотворче мистецтво; розвиток музичного та театрального мистецтва; становище українського кінематографу, телебачення, радіо тощо. Проблема української мови та заходи держави щодо її захисту. Проблеми мовно-культурні у різних регіонах. Культурні досягнення української діаспори.

6. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	сем.	пз	лаб.	с. р		л	сем.	пз	лаб.	с. р
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1												
Тема 1. Вступ. Українські землі від найдавніших часів до середини XIII століття.	6	2	2			4	9	1				8
Тема 2. Українські землі в складі Великого князівства Литовського і Речі Посполитої (XIV-середина XVII ст.).	4	2				8	9	1				8
Тема 3. Розвиток української культури кінець XVI-XVIII століття	6	2	2			8	9		1			8
Тема 4. Національно-визвольна війна середини XVII ст. Українська козацька держава в добу Руїни.	6	2	2			4	9		1			8

Тема 5. Українські землі у ХУІІІ ст.	6	2	2			4	9	1				8
Тема 6. Політичний і соціально-економічний розвиток українських земель у ХІХ-поч. ХХ ст.	10	2	4			4	9		1			8
Тема 7. Українське національно-культурне відродження у ХІХ ст.	6	2				4	9	1				8
Разом за змістовим модулем 1	44	14	12			36	63	4	3			56
Змістовий модуль 2												
Тема 8. Українська революція (1917–1921 рр.)	6	2	2			2	12	1	1			10
Тема 7. Україна між двома світовими війнами (1921 – 1939 рр.)	8	2	2			4	9	1				8
Тема 10. Україна в роки другої світової війни (1939–1945 рр.)	8	2	2			4	9		1			8
Тема 11. Повоєнна відбудова і розвиток Радянської України в 1945-1991 рр.	6	2	2			8	8					8
Тема 12. Здобуття Україною державної незалежності і її розбудова	10	2	4			4	9	1				8
Тема 13. Українська культура у післявоєнні роки. Здобутки і проблеми української культури у часи незалежності	8	2	2			4	10	1	1			8
Разом за змістовим модулем 2	46	12	16			30	57	4	3			50
Усього годин	120	26	28			66	120	8	6			106

7. Теми семінарських занять для денної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Київська Русь – давньоукраїнська держава. Культура К.Русі	2
2	Розвиток української культури у кінець ХУІ – ХУІІІ ст.	4
3	Визвольна війна під проводом Б.Хмельницького	2
4	Гетьман І. Мазепа. Інкorporація України до складу Російської та Австрійської імперій.	2
5	Українські землі під владою Російської імперії у ХІХ-поч.ХХ ст.	2
6	Розвиток українського національного і культурного руху в Галичині ХІХ-початок ХХ ст	2
7	Українська національна революція 1917-1921 рр	2
8	.Сталінізм в Україні 1929-1939 рр.	2
9	Україна у роки другої світової війни (1939-1945)	2
10	Радянська Україна у післявоєнні роки 1945-1971 рр.	2
11	Соціально-економічне, політичне і культурне життя в УРСР у 70-80 рр. ХХ ст.	2
12	Україна на шляху державної незалежності	2
13	Революція гідності 2013-2014 рр.	2
	Всього:	28

Теми семінарських занять для заочної форми навчання

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Феномен культури. Генеза культури та перші етапи її розвитку.	1
2	Культура Київської Русі. Українська культура у ХІV – першій половині ХVІІ ст.	1
3	Культура України другої половини ХVІІ – кінця ХVІІІ ст. Українська культура ХІХ ст. Україна у складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець ХVІІІ–ХІХ ст.).	2
4	Україна на шляху державної незалежності. Витоки та історичні умови формування традиційної української культури.	2
	Всього:	6

8. Теми ІНДЗ:

1. Культура рідного краю в сучасний період.
2. Історичні пам'ятки Вашої місцевості.
3. Музеї краю.
4. Культурні установи та пам'ятники на території краю.
5. Видатні художники Вашого міста (області).
6. Легенди та міфи Вашої місцевості.
7. Відомі історики України та їх твори.

Оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання

ІНДЗ оцінюється за такими критеріями:

1. Самостійність виконання;
2. Логічність і послідовність викладення матеріалу;
3. Повнота розкриття теми (проблемної ситуації або практичного завдання);
4. Обґрунтованість висновків;
5. Використання статистичної інформації та довідкової літератури;
6. Можлива наявність конкретних пропозицій;
7. Якість оформлення.

Оцінювання індивідуальних завдань проводять за 4 (15 балів) бальною шкалою (відмінно, добре, задовільно, незадовільно):

1. Для одержання оцінки 5 (відмінно) студент повинен:

укластися у встановлений термін підготовки відповіді;
викладати теоретичний матеріал чітко, коротко, пов'язано й обґрунтовано;
уміти оперативно розібратися в запропонованій ситуації, грамотно оцінити її й обґрунтувати ухвалене рішення;

упевнено відповідати на запитання викладача й без зауважень із їх боку;

2. Для одержання оцінки 4 (добре) студент повинен:

викладати теоретичний матеріал обґрунтовано й складно;

укластися у встановлений термін підготовки відповіді;

не утруднятися у виборі рішення при аналізі запропонованої ситуації;

уміти обґрунтувати ухвалене рішення;

добре відповідати на запитання викладача.

3. Для одержання оцінки 3 (задовільно) студент повинен:

викладати теоретичний матеріал у доступній для розуміння формі;

розібратися в запропонованій ситуації й розробити пропозиції щодо вирішення;

позитивно відповідати на запитання викладача;

допускаються недостатньо впевнені й чіткі відповіді, але вони повинні бути, власне кажучи, правильні.

4. Оцінку 2 (незадовільно) одержують студенти, відповіді яких можуть бути оцінені нижче вимог, сформульованих у п.3.

Оцінка знання матеріалу, оцінюється за 4-ри бальною системою і згідно з «Методикою переведення показників успішності знань студентів» переводить у систему оцінювання за шкалою ECTS (табл. 1).

Таблиця 1 – Шкала перерахунку оцінок результатів контролю знань студентів

Оцінка за національною шкалою	Визначення назви за шкалою ECTS	ECTS оцінка	% набраних балів
1	2	3	4
Відмінно	Відмінно – відмінне виконання лише з незначними помилками	A	10-15 балів
Добре	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	B	5-10 балів
	Добре – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	C	
Задовільно	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	0-5 балів
	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії	E	

Незадовільно	Незадовільно* – потрібно попрацювати перед тим, як перездати тест	FX	0 балів
	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням змістового модуля	F	

* При оцінюванні ІНДЗ приділяють увагу також їх якості й самостійності, своєчасності здачі виконаних завдань викладачу (згідно з графіком навчального процесу). Якщо якась вимога не буде виконана, то оцінка знижується.

9. Методи навчання:

Лекції із застосуванням ІКТ, перегляд тематичних фільмів, робота з іншими видами відеоматеріалів та електронними ресурсами, кейс-метод, проблемний метод.

10. Методи контролю:

Поточні форми контролю: усне та письмове опитування, мікропроекти, реферат. Підсумковий контроль - залік.

Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

90 -100 балів – **високий** рівень знань,
повне оволодіння програмовим матеріалом,
творчий виклад тем курсу, сформовані очікувані компетентності.

75 – 89 балів – **середній** рівень знань,
середнє оволодіння програмовим матеріалом,
аргументований виклад тем курсу, сформовані очікувані компетентності.

60 – 74 балів – **достатній** рівень знань,
достатнє оволодіння програмовим матеріалом,
репродуктивний виклад тем курсу, частково сформовані очікувані компетентності.

0 – 59 балів – **низький** рівень знань,
низький рівень оволодіння програмовим матеріалом,
фрагментарний вклад тем курсу, сформовані деякі компетентності.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота														ІНДЗ	Тест	Всього
Змістовий модуль № 1, 2																
Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т	Т			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13				
4	8	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	15	29	100	

Шкала оцінювання знань та вмінь студентів під час підсумкового контролю

За шкалою ЄКТС	За національною шкалою	За 100-бальною шкалою
A	Відмінно	90 – 100
B	Добре	82 – 89

C	Добре	75 – 81
D	Задовільно	67 – 74
E	Задовільно	60 – 66
FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	35 – 59
F	Незадовільно з обов'язковим повторним курсом	0 – 34

11. Методичне забезпечення

Комплексна програма курсу для студентів академії.

12. Література

1. Плохій С. Брама Європи. Історія України від скіфських воєн до незалежності. Друге видання. – Харків, 2018. – 494 с.
2. Бойко О. Д. Історія України: навч. посіб. / О. Д. Бойко. – 3-тє вид., доп. – К.: Академвидав, 2006. – 688 с.
3. Гусєв В. І. Історія України: навч. посіб. / В. І. Гусєв, Ю. О. Калінцев, С. В. Кульчицький – К.: Вища школа, 2003. – 431 с.
4. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ–ХХ ст. / Я. Грицак. – К.: Генеза, 2000. – 360 с.
5. Гудь Б. З історії етносоціальних конфліктів. Українці й поляки на Наддніпрянщині, Волині й у Східній Галичині в ХІХ ст. – першій пол. ХХ ст. – Харків, 2018. – 482 с.
6. Довідник з історії України. А-Я / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста; Ін-т істор. досліджень ЛНУ ім. І. Франка. – 2-ге вид., допрац. і доп. – К.: Генеза, 2001. – 1136 с.
7. Екельчик С. История Украины: становление современной нации / С. Екельчик. – К., 2010.
8. Енциклопедія історії України: у 5-ти т. / редкол.: В.А. Смолій (голова), Я.Д. Ісаєвич, С.В. Кульчицький [та ін.]. – К.: Наукова думка, 2005.
9. Історія України: посібник / за ред. Г. Темка, Л. Тупчієнка. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002 – 480 с. (Альма-матер).
10. Історія України / за ред. В. Смолія. – 3-тє вид., доп. й перероб. - К.: Альтернативи, 2002. – 471 с.
11. Історія України / кер. авт. кол. Ю. Зайцев. – Вид.4-те. – Львів: Світ, 2003. – 520 с.
12. Історія України: навч. - метод. посіб. для семінар. занять / В.М. Литвин, А.Г. Слісаренко, В.Ф. Колесник [та ін.]. – К.: Знання-Прес, 2006. – 460 с.
13. Історія України: Документи. Матеріали. Посібник / уклад., комент. В. Ю. Короля – К., 2002. – 448 с. (Альма-матер).
14. Касьянов Г. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії / Г. Касьянов. – К.: Наш час, 2008. – 432 с.
15. Король В. Історія України: навч. посібник / В. Король. – 2-ге вид., доп. – К.: В.Ц.: «Академія», 2008. – 496 с. (Альма-матер)
16. Магочій Павло-Роберт. Історія України / Павло-Роберт Магочій. – К.: Критика, 2007. – 640 с.
17. Мицик Ю. Історія України: навч. посіб. для старшокласників / Ю. Мицик, О. Бажан, В. Власов. – К., 2005. – 576 с.
18. Остафійчук В. Історія України: сучасне бачення: навч. посіб. / В. Остафійчук. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання-Прес, 2006. – 422с.

19. Полянський О. Історія України : [навч. посіб. для семінарських занять для студ. неісторичних спеціальностей ВНЗ] / Олег Полянський, Руслана Труба. – Л.: ЛДУФК, 2011. – 468 с.

20. Савченко Н. Історія України: модульний курс: навч. посіб. / Н. Савченко, М. Подольський – К., 2006. – 544 с.

21. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Н. Яковенко. – 2-ге вид., перероблене та розшир. – К.: Критика, 2005. – 584 с.

Рекомендована література (українська культура) :

1. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник / за ред. Зазюн І., Семашко О. – К., 2000.

2. Українська та зарубіжна культура: Навчальний посібник / за ред. М. Заковича. – К., 2006.

3. Шевнюк О. Українська та зарубіжна культура. – К., 2002.

4. Кордон М.В. Історія української культури: навчальний посібник / М. В. Кордон. – Львів: Магнолія 2006, 2011. – 336 с.

5. Культурологія. Українська і зарубіжна культура: навчальний посібник / За ред. М. М. Заковича. - К.: Знання, 2009. - 589 с.

6. Шейко В.М. Історія української культури: навчальний посібник / В.М. Шейко, В. Я. Білоцерківський. – К.: Знання, 2010. – 271 с.

13. Інформаційні ресурси:

1. Наукова періодика України: <http://www.nbuv.gov.ua>

2. Сайт «Історична Правда»: [http:// pravda.com.ua](http://pravda.com.ua)

3. Сайт Інститут Історії України НАНУ : <http://history.org.ua>

Залікові і екзаменаційні питання

1. Предмет, завдання та періодизація курсу «Історія України».

2. Джерела та історіографія курсу «Історія України».

3. Формування людської цивілізації на території України. Періодизація первісного суспільства.

4. Перші етнічні утворення на території України: кіммерійці, скіфи, сармати, готи, гуни.

5. Античні міста-держави Північного Причорномор'я.

6. Походження слов'ян: венеди, анти, склавини. Їх розселення, заняття, суспільний устрій, побут, звичаї.

7. Походження українського народу та ставлення його державності. Етнонім «Україна». Національна символіка.

8. Виникнення та становлення давньоруської держави. Заснування Києва. Походження топоніма «Русь». Норманська та антинорманська теорії. Аскольд і Дир.

9. Внутрішня та зовнішня політика князів: Олега, Ігоря, Ольги, Святослава, Володимира, Ярослава.

10. Хрещення Русі та його історичне значення.

11. Політичний устрій та соціально-економічний розвиток Київської Русі.

12. Політична роздробленість Київської Русі: причини та наслідки.

13. Боротьба Русі з кочівниками: печеніги, половці, монголо-татари.

14. Утворення та розвиток Галицько-Волинського князівства і його роль в історії української державності. Данило Галицький.

15. Загарбання українських земель іноземними державами в XIV–XVI ст. Кривська (1385) та Люблінська (1569) унії.

16. Політичне, соціально-економічне становище та духовно-культурний розвиток українських земель в XIV – XVI ст. Берестейська (1596) унія.

17. Виникнення та феномен українського козацтва: військова організація та військове мистецтво.

18. Утворення Запорозької Січі. Запорозька Січ – як військова, господарська та державна організація. Дмитро Байда-Вишневецький.

19. Українське козацтво у міжнародних відносинах XVI – середини XVII ст. Петро Конашевич-Сагайдачний.

20. Козацько-селянські повстання кінця XVI – першої третини XVII ст.

21. Причини, характер, і періодизація Української національної революції середини XVII ст. Богдан Хмельницький.

22. Військові дії у 1648–1653 рр. Зборівський та Білоцерківський мирні договори.

23. Утворення Української гетьманської козацької держави середини XVII ст. Її політичний та адміністративно-територіальний устрій, економічні відносини.

24. Переяславська угода та Березневі статті (1654) і їх наслідки для України.

25. Україна в другій половині XVII ст.: доба Руїни.

26. Гетьман Іван Мазепа, його внутрішня і зовнішня політика та роль в історії України.

27. Колоніальна політика Російської імперії щодо України в першій половині XVIII ст. Пилип Орлик, Павло Полуботок.

28. Україна у другій половині XVIII ст. Кирило Розумовський.

29. Ліквідація російським самодержавством Гетьманщини та Запорозької Січі. Петро Калнишевський.

30. Соціальні рухи в Україні: гайдамацтво, Коліївщина, опишківство.

31. Україна в російсько-турецьких війнах другої половини XVIII ст. – першої половини XIX ст.

32. Поділи Польщі та їх вплив на територіальні зміни в Україні в другій половині XVIII ст.

33. Політичне становище та соціально-економічний розвиток України у складі Російської імперії та Австрійської монархії наприкінці XVIII ст. – першій половині XIX ст.

34. Національне відродження в Україні в першій чверті XIX ст. Масонський та декабристський рухи.

35. Кирило-Мефодіївське товариство в історії суспільно-політичного руху та культури України.

36. «Руська трійця» в історії суспільно-політичного руху та культури України.

37. Західноукраїнські землі в Європейській демократичній революції 1848 року.

38. Скасування кріпосного права та панщини на західно- та східноукраїнських землях.

39. Особливості політичного та соціально-економічного розвитку українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.

13. Боротьба Русі з кочівниками: печеніги, половці, монголо-татари.

14. Утворення та розвиток Галицько-Волинського князівства і його роль в історії української державності. Данило Галицький.

15. Загарбання українських земель іноземними державами в XIV–XVI ст. Кревська (1385) та Люблінська (1569) унії.

16. Політичне, соціально-економічне становище та духовно-культурний розвиток українських земель в XIV – XVI ст. Берестейська (1596) унія.

17. Виникнення та феномен українського козацтва: військова організація та військове мистецтво.

18. Утворення Запорозької Січі. Запорозька Січ – як військова, господарська та державна організація. Дмитро Байда-Вишневецький.
19. Українське козацтво у міжнародних відносинах XVI – середини XVII ст. Петро Конашевич-Сагайдачний.
20. Козацько-селянські повстання кінця XVI – першої третини XVII ст.
21. Причини, характер, і періодизація Української національної революції середини XVII ст. Богдан Хмельницький.
22. Військові дії у 1648–1653 рр. Зборівський та Білоцерківський мирні договори.
23. Утворення Української гетьманської козацької держави середини XVII ст. Її політичний та адміністративно-територіальний устрій, економічні відносини.
24. Переяславська угода та Березневі статті (1654) і їх наслідки для України.
25. Україна в другій половині XVII ст.: доба Руїни.
26. Гетьман Іван Мазепа, його внутрішня і зовнішня політика та роль в історії України.
27. Колоніальна політика Російської імперії щодо України в першій половині XVIII ст. Пилип Орлик, Павло Полуботок.
28. Україна у другій половині XVIII ст. Кирило Розумовський.
29. Ліквідація російським самодержавством Гетьманщини та Запорозької Січі. Петро Калнишевський.
30. Соціальні рухи в Україні: гайдамацтво, Коліївщина, опришківство.
31. Україна в російсько-турецьких війнах другої половини XVIII ст. – першої половини XIX ст.
32. Поділи Польщі та їх вплив на територіальні зміни в Україні в другій половині XVIII ст.
33. Політичне становище та соціально-економічний розвиток України у складі Російської імперії та Австрійської монархії наприкінці XVIII ст. – першій половині XIX ст.
34. Національне відродження в Україні в першій чверті XIX ст. Масонський та декабристський рухи.
35. Кирило-Мефодіївське товариство в історії суспільно-політичного руху та культури України.
36. «Руська трійця» в історії суспільно-політичного руху та культури України.
37. Західноукраїнські землі в Європейській демократичній революції 1848 року.
38. Скасування кріпосного права та панщини на західно- та східноукраїнських землях.
39. Особливості політичного та соціально-економічного розвитку українських земель у складі Російської та Австро-Угорської імперій у другій половині XIX ст.
40. Суспільно-політичне життя та національний рух в Україні у другій половині XIX ст. Громадівці, народники. Москвофіли, народовці.
41. Виникнення, програмні документи та діяльність українських політичних партій наприкінці XIX – на початку XX ст.
42. Революційні події 1905–1907 рр. в Україні.
43. Україна у Першій світовій війні.
44. Створення, бойовий шлях та культурно-освітня діяльність Українських Січових Стрільців.
45. Причини, характер та періодизація другої Української національної революції початку XX ст.
46. Утворення Української Центральної Ради, її національний, соціальний і партійний склад та програма. Михайло Грушевський.

47. Утворення Генерального секретаріату, його діяльність. Володимир Винниченко.
48. Універсали Центральної Ради та проблеми розбудови Української держави. Проголошення Української Народної Республіки.
49. Проголошення та спроби встановлення радянської влади більшовиками. Перша війна радянської Росії проти УНР. Героїзм і трагедія Крут.
50. Берестейський мирний договір УНР з Центральними державами: досягнення і прорахунки.
51. Гетьманський переворот і прихід до влади Павла Скоропадського. Утворення гетьманського уряду, його склад і програмні документи.
52. Внутрішня і зовнішня політика Гетьманської держави Павла Скоропадського.
53. Прихід до влади Директорії, її склад, соціально-економічна та політична програма.
54. Друга війна радянської Росії проти УНР. Утвердження радянської влади в Україні. Симон Петлюра.
55. Перший та Другий зимові походи армії УНР. Трагедія під Базаром.
56. Варшавський та Ризький мирні договори та їх наслідки для України.
57. Листопадова національно-демократична революція (1918) та виникнення Західно-Української Народної Республіки. Євген Петрушевич.
58. Польсько-українська війна 1918–1919рр. Кость Левицький.
59. Акт Злуки УНР та ЗУНР (1919), проблеми соборності України.
60. Причини поразки та уроки Другої української національної революції 1917–1921рр.
61. Внутрішнє і міжнародне становище України після поразки національно-визвольних змагань 1917–1921рр. Черговий перерозподіл українських земель іноземними державами.
62. Входження УСРР до складу СРСР. Обмеження суверенітету республіки.
63. Голод 1921–1923рр. УСРР в роки нової економічної політики.
64. Політика українізації, її суть та наслідки.
65. Індустріалізація в УСРР: завдання, характерні ознаки та прорахунки.
66. Колективізація в УСРР: причини і наслідки.
67. Голодомор 1932–1933рр. □ геноцид українського народу.
68. Масові політичні репресії 20–30-х років більшовицького режиму в УСРР.
69. Політичне, соціально-економічне та духовно-культурне становище західноукраїнських земель у міжвоєнний період (1921–1938).
70. Створення та боротьба Української Військової Організації та Організації Українських Націоналістів. Євген Коновалець.
71. Карпатська Україна в 1938–1939рр. Августин Волошин.
72. Пакт Молотова-Ріббентропа та його вплив на розв'язання Другої світової війни.
73. Входження західноукраїнських земель до складу СРСР та УРСР. Радянізація. Масові репресії радянського режиму на західноукраїнських землях у 1939–1941рр.
74. Німецько-радянська війна 1941–1945рр. й Україна. Поразки Червоної армії й окупація України гітлерівською Німеччина.
75. Німецький окупаційний режим в Україні (1941–1944).
76. Радянське підпілля та партизанський рух у роки німецько-радянської війни (1941–1945).
77. Створення та боротьба Української Повстанської Армії. Роман Шухевич — «Гарас Чупринка».
78. Акт відновлення Української державності (30 червня 1941р.). Степан Бандера.
79. Українська дивізія «Галичина». Андрій Мельник.

80. Звільнення України від німецької окупації (1943–1944).
81. Завершення та наслідки Другої світової війни для України.
82. УРСР у повоєнні роки (1945–1955): відбудова народного господарства, голод 1946–1947 рр., зовнішньополітична діяльність.
83. УРСР у повоєнні роки (1945–1955): суперечливий характер суспільно-політичного життя. Боротьба з українським націоналізмом.
84. Радянізація західних областей УРСР (1945–1955). Ліквідація УГКЦ. Продовження боротьби ОУН та УПА.
85. УРСР в період десталінізації (1956–1964). «Хрущовська відлига». Соціально-економічний розвиток та суспільно-політичне життя.
86. УРСР в роки «Брежнєвського застою» (1964–1985). Сповільнення темпів економічного розвитку. Політика русифікації. Петро Шелест та Володимир Щербицький.
87. Дисидентський та правозахисний рухи. Шістдесятники. Левко Лук'яненко та Іван Дзюба.
88. «Горбачовська перебудова» та її вплив на суспільно-політичні та економічні процеси в Україні. Активізація національного руху. Створення та діяльність НРУ. В'ячеслав Чорновіл.
89. Декларація про державний суверенітет УРСР (1990). Акт про незалежність України (1991). Грудневий референдум (1991).
90. Проблеми політичного, соціально-економічного та духовно-культурного розвитку незалежної України (1991–2004). Леонід Кравчук та Леонід Кучма.
91. «Помаранчева» революція 2004–2005 рр.: причини і наслідки. Революція гідності.
92. Проблеми розбудови української держави на сучасному етапі.
93. Українська еміграція (діаспора): основні періоди, розселення та сучасний стан.
 - Поняття «культура», основні концептуальні підходи до його тлумачення.
 - Співвідношення понять «культура» і «цивілізація»: спільне та відмінне.
 - Функції культури.
 - Типологія та періодизація культури.
 - Культура первісного суспільства: загальна характеристика.
 - Сутність, причини та наслідки «неолітичної революції».
 - Особливості первісного мистецтва.
 - Культура пізнього палеоліту.
 - Загальна характеристика первісної общини пізнього палеоліту.
 - Поселення, предметне середовище, мистецтво.
 - Неолітична революція в Україні.
 - Побут неолітичного населення України.
 - Духовна культура.
 - Культура енеолітичного періоду.
 - Матеріальна культура землеробів та скотарів.
 - Духовна культура та мистецтво. Зооморфізм та антропоморфізм первісного мистецтва.
 - Вивчення античних пам'яток півдня України
 - Антична колонізація Північного Причорномор'я
 - Античні держави Північного Причорномор'я.
 - Мова, писемність та освіта Північного Причорномор'я.
 - Архітектура, побут, грошова та військова справа.
 - Ніконій, Тіра, Борисфеніда, Ольвія, Херсонес Таврійський
 - Декоративно-ужиткове мистецтво населення античних міст-держав: фольклор, музика, театр.
 - Релігія та культи Північного Причорномор'я.

- Витоки давньослов'янської культури.
- Побут, поселення та городища давніх слов'ян.
- Мова та початки писемності.
- Прикладне мистецтво та духовна культура давніх слов'ян.
- Загальна характеристика періоду.
- Розвиток освіти, писемності та літописання на Русі.
- Книжковий обмін та книгозбірні.
- Архітектура та будівництво Київської Русі.
- Декоративне та образотворче мистецтво Київської Русі.
- Монументальне та прикладне мистецтво Київської Русі.
- Іконопис, книжкова мініатюра Київської Русі.
- Побут Київської Русі.
- Наука та філософські уявлення Київської Русі.
- Центри становлення культури в Галицько-Волинському князівстві: міста, княжі двори, метрополії.
- Особливості літописання та освітньої діяльності в Галицько-Волинському князівстві.
- Основний репертуар рукописної книги в Галицько-Волинському князівстві.
- Особливості будівництва в Галицько-Волинському князівстві.
- Храмове, замкове та містобудівництво Галицько-Волинського князівства.
- Література пізнього середньовіччя. Галицько-Волинський літопис.
- Пісенний та музичний фольклор.
- Церковний спів, побутова пісня та музичні інструменти.
- Образотворче та декоративне мистецтво Галицько-Волинського князівства.
- Наука в Галицько-Волинському князівстві.
- Освіта. Православні та католицькі школи.
- Початки книгодрукування.
- Друкарня Ш.Фіоля. Ф. Скорина
- Друкований трактат Ю. Дрогобича
- Рукописна книга: літописання.
- Будівництво та архітектура: забудова міст, православні храми та особливості архітектури пізньої готики.
- Філософська та науково-природнича думка в 15 столітті.
- Київський гурток книжників.
- Філософські аспекти перекладної літератури.
- Особливості книжкової мініатюри, скульптури та іконопису.
- Становлення театру: ігри та обряди, скоморохи, літургійне дійство.
- Вплив реформаційних рухів на культурне життя в Україні.
- Кальвінізм в Україні.
- Реформи П.Могили.
- Основні осередки культури: літературно-перекладацький гурток в Миляновичах та Острозька слов'яно-греко-латинська академія.
- Заснування та освітньокультурна діяльність братств: Львівське, Київське та Луцьке братства.
- Протестантські школи та єзуїтські колегіуми.
- Особливості архітектури та містобудування 16-17 ст.
- Житлове будівництво. Муровані та дерев'яні церкви.
- Образотворче та декоративне мистецтво.
- Монументальне мистецтво. Іконопис.
- Книжна мініатюра та гравюра.
- Література: Іван Вишенський та полемічна література.
- Театр: шкільний. Шкільні декламації, містерія, вертеп.

- Розвиток філософської та історичної думки.
 - Львівська друкарня І. Федоровича.
 - Видавнича діяльність князя В.-К. Острозького.
 - Друкарня Києво-Печерської лаври.
 - Особливості латинсько-польського видання.
 - Друкарство другої чверті XVII століття.
 - Структура Києво-Могилянської академії.
 - Виховні принципи та навчальний процес в академії.
 - Міжнародні зв'язки академії з Московською державою, Валахією, Молдовою, Сербією та іншими державами.
 - Роль І. Мазепи та П. Могили у становленні культури.
 - Козацтво як історичне явище.
 - Особливості козацького літописання.
 - Особливості архітектури козацької доби: Українське бароко.
 - Театральне та образотворче мистецтво в Україні другої половини 17 ст.
 - Особливості культурно-мистецького процесу в Україні у 18 ст.
 - Освіта та література у 18 столітті.
 - Архітектура та образотворче мистецтво другої половини 18 століття.
 - Музичне життя в Україні.
 - Роль Т.Шевченка у розбудові української культури.
 - Малярська творчість Т. Шевченка.
 - Становище української культури та науки в 19 століття.
 - Організація науково-мистецьких товариств.
 - Культурно-освітні заклади та їх роль у розвитку культури.
 - Реформа освіти: недільні школи, клубні заклади та бібліотеки в Україні.
 - «Просвіти» та їх роль у культурному процесі.
 - Розвиток музичного та образотворчого мистецтва.
 - М. Драгоманов та І. Франко як видатні діячі української культури в другій половині 19 століття.
 - Розвиток та особливості театального та музичного мистецтва.
 - Архітектура та будівництво.
 - Особливості містобудування.
 - Образотворче мистецтво: С. Васильківський, І. Труш, О. Новаківський, М. Башкірцева, І. Репін, Л. Жемчужников та ін.
 - Скульптура.
 - Розвиток музейної справи.
 - Радянська українізація та культурна революція.
 - Освіта та наука в радянській Україні.
 - Художня культура Розстріляного Відродження.
 - Особливості літературного життя.
 - Мистецтво: живопис, скульптура, архітектура, музика, театр та кіно.
 - Становище української науки в евакуації.
 - Архітектура та образотворче мистецтво
 - Розвиток музичного та театального мистецтва.
 - Становлення засобів масової інформації.
 - Радіо. Телебачення та преса.
- Архітектура та образотворче мистецтво в наш час.